

ยาบ้าตัวร้าย อันตรายกว่าที่คิด

นายแพทย์จรรยา จิตติภูมิการ *

เป็นที่ทราบกันดีว่าสารกระตุ้นประสาทในกลุ่มแอมเฟตามีน (Amphetamine Type Stimulants หรือ ATS) มีการใช้ในประเทศไทยมานานกว่า 40 ปี แต่ในช่วง 30 กว่าปีแรกนั้น จะเป็นการใช้โดยการรับประทาน เพื่อหวังผลในแง่

1. การเพิ่มพลังในการทำงาน เช่นคนงานก่อสร้าง แรงงานภาคเกษตรในช่วงการเก็บเกี่ยวที่ต้องเร่งงาน ได้แก่ คนงานตัดอ้อย เก็บสำไหยหรือเกี่ยวข้าว เป็นต้น

2. แก้ง่วง เช่น คนขับรถบรรทุกหรือรถโดยสารทางไกล นักเรียนที่เร่งอ่านหนังสือก่อนสอบ คนงานที่ทำงานผลัดกลางคืน หรือธุรกิจบันเทิงต่างๆ เป็นต้น

ในช่วงเวลากว่า 40 ปีนั้น เราไม่ค่อยได้ยินข่าวผลกระทบจากยากระตุ้นประสาทดังกล่าวมากนัก จนกระทั่งเมื่อประมาณ 6-7 ปีที่ผ่านมาเริ่มได้ข่าวเกี่ยวกับอันตรายของยาบ้ารุนแรง และเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกระจายในหมู่นักเรียนในโรงเรียน ตัวเลขการสำรวจของแอมแคโพล เมื่อปี พ.ศ.2542 ประมาณว่าเด็กนักเรียนตั้งแต่ชั้น ป.6 ถึงระดับมหาวิทยาลัย มีประสบการณ์ในการใช้ยาบ้าถึง 380,565 คน และส่วนใหญ่เป็นการใช้โดยการสูบ จึงไม่จำเป็นต้องมีข่าวคนสูบยาบ้าแล้วล้มคลั่ง จับแม่ค้าหรือเด็กเป็นตัวประกันหรือทำร้ายผู้อื่นเกิดขึ้นถี่มาก ตัวเลขของโรงพยาบาลจิตเวชที่เชียงใหม่ (โรงพยาบาลสวนปรุง) แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของคนใช้โรคจิตอันเกี่ยวเนื่องกับการใช้ยาบ้าเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2539, 2540 และ 2541 เป็น 421, 1459 และ 2667 คน ตามลำดับ

เนื่องจากความเคยชินในอดีตว่า ยาบ้าไม่ค่อยอันตรายเหมือนฝิ่นหรือเฮโรอีน แพทย์ส่วนใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งรุ่นอาวุโส มักจะเข้าใจว่ายาบ้าไม่ค่อยเสพติด และไม่ค่อยมีอันตรายมากนัก ประกอบกับผลงานวิจัยใหม่ ๆ ด้านการแพทย์เกี่ยวกับอันตรายของยาบ้า ยังไม่ค่อยได้รับการเผยแพร่ จึงทำให้ความเข้าใจเรื่องนี้อยู่ไม่ตรงกัน เมื่อญาติผู้ป่วยสอบถามจากแพทย์ต่างคนก็จะมีคำตอบที่แตกต่างและขัดแย้งกัน และในระดับผู้กำหนดนโยบายด้านการแก้ปัญหา ยาเสพติด ทั้งด้านป้องกันปราบปราม และการบำบัดรักษา ก็ดูเหมือนจะมีข้อมูลไม่ตรงกัน และเสนอทางออกสำหรับการแก้ปัญหายาบ้าในแนวทางที่ยังขัดแย้งกันอยู่

ผู้เรียบเรียงจึงขอเสนอข้อมูลจากงานวิจัยของนักวิทยาศาสตร์ที่ได้ทุนจาก NIDA (National Institute on Drug Abuse, USA) ซึ่งตีพิมพ์ในวารสารทางการแพทย์มาแล้วหลายฉบับ เช่น Neurology ปี 2000, Synapse ปี 1997, Neuro Science ปี 1999, Brain Research, NIDA NOTE, Research Report Series on Meth-Amphetamine และหนังสือ Treatment Improvement Protocol No.33 by CSAT SAMHSA USA.

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาเกี่ยวกับสารเสพติด ทำให้เราเข้าใจสรีระวิทยาและพื้นฐานของพฤติกรรมของมนุษย์ได้มากขึ้น การค้นพบหลักฐานว่าชีววิทยาและพันธุกรรมเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการติดยา ทำให้มุมมองต่อผู้ติดยาเปลี่ยนไปจากเดิม คือแทนที่จะมองว่าผู้ติดยาเป็นคนจิตใจอ่อนแอไม่เข้มแข็ง เรากลับมามองด้วยความเห็นอกเห็นใจมากขึ้นว่าเราเป็นโรคเกี่ยวกับสมอง

* ผู้อำนวยการศูนย์บำบัดรักษาเสพติดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

เป็นโรคเรื้อรัง ที่กลับมาเป็นซ้ำได้อีก คล้าย ๆ กับโรคหลายกายหลายโรคที่ไม่หายขาด เช่นเบาหวานหรือโรคภูมิแพ้ เป็นต้น

การศึกษาทางวิทยาศาสตร์พื้นฐานของสมอง ทำให้สามารถเข้าใจวงจรการทำงานของระบบประสาท และเข้าใจมากขึ้นว่าสารเสพยาติคิดแต่ละชนิดเข้าไปมีผลต่อเซลล์ของระบบประสาทส่วนใด อย่างไร อันจะนำไปสู่การให้การรักษาทิ้งในแง่ของยา และพฤติกรรมบำบัดที่เหมาะสมกับคนไข้ที่ติดยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสารกระตุ้นประสาทได้ตีขึ้น

ดร.อดัน เลซเนอร์ ผู้อำนวยการของ NIDA กล่าวว่าการที่เราจะแก้ปัญหาสารเสพยาติคิดได้ ๆ เรามีความจำเป็นต้องเข้าใจว่า สารเสพยาติคิดนั้นมีผลต่อผู้ใช้อย่างไร เมื่อเราพูดคุยกันถึงเรื่องปัญหาสารเสพยาติคิดที่เราเรากำลังจะพูดถึงปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ซึ่งมีผู้รวบรวมได้มากกว่า 70 อย่าง เช่น ครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น ขาดการศึกษา สังคมอ่อนแอและอื่นๆ มากมาย แต่ถ้าเราถามดูให้ตีเราจะได้เห็นว่าปัจจัยเสี่ยงนั้นทำให้คนเริ่มดื่มยา แต่หลังจากนั้นแล้วคนกลับไม่ใช้อย่างอื่น เพราะเกิดความชอบในฤทธิ์ของยานั้น เพราะยานั้นเข้าไปปรับเปลี่ยนอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ ทำให้เกิดความพึงพอใจ โดยการออกฤทธิ์ที่เซลล์ในระบบต่าง ๆ ของสมองนั่นเอง

ก่อนที่สารเสพยาติคิด ๆ จะมีผลต่อสมอง ก็ต้องเกิดจากการนำสารนั้นเข้าสู่ร่างกาย ซึ่งมีเส้นทางหลักอยู่ 4 เส้นทางคือ การกิน การฉีด การสูด และการฉีดเข้าเส้นเลือด ถ้าใช้วิธีกินเข้าไปต้องผ่านการย่อยในกระเพาะ สารเสพยาติคิดบางชนิดก็จะถูกย่อยหรือแปรรูปไปทำให้เหลือของลง แต่ถ้าใช้วิธีฉีด สูบหรือฉีดเข้าเส้นเลือดดำ สารเหล่านั้นก็จะเข้าสู่กระแสเลือดโดยไม่ผ่านการย่อยสลาย หรือแปรรูปไป เมื่อเข้าสู่กระแสเลือดแล้วก็จะถูกส่งไปยังอวัยวะต่าง ๆ ทั่วร่างกายรวมทั้งสมองด้วย โดยสารที่จะผ่านเข้าสมองต้องมีโมเลกุลขนาดเล็ก ซึ่งโคเคนหรือยาบ้าสามารถผ่านได้โดยง่าย

สมองเป็นศูนย์บัญชาการใหญ่ของร่างกาย มีส่วนที่รับข้อมูลเข้ามาและส่งงานออกไปยังกล้ามเนื้อและอวัยวะต่าง ๆ รวมทั้งเป็นส่วนที่ควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก ความจำ ความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ จึง

เป็นเหมือนส่วนที่ควบคุมนิสัยใจคอและพฤติกรรมของมนุษย์เรานั่นเอง

หน่วยใหญ่ของสมอง มีการศึกษาและแยกเป็นส่วนต่าง ๆ ตามหน้าที่ เช่น ส่วนที่รับความรู้สึก ส่วนที่สั่งงานของกล้ามเนื้อ แขน ขา ใบหน้า ส่วนที่เกี่ยวกับการประสานงานของกล้ามเนื้อต่าง ๆ เพื่อทรงตัวได้อย่างสมดุล เป็นต้น ในแต่ละส่วนก็จะมี การประสานงานภายใน และประสานงานกับส่วนอื่น ๆ ภายนอกด้วย ในสมองจึงประกอบด้วยวงจรต่าง ๆ มากมายคล้ายกับวงจรไฟฟ้าต่าง ๆ ในระบบของคอมพิวเตอร์ วงจรเหล่านี้จะประกอบด้วยหน่วยย่อยที่เล็กสุด เรียกว่าเซลล์ประสาท (Neurone) ซึ่งมี ส่วนประกอบสำคัญที่ต้องกล่าวถึงคือ Dendrite คือ ส่วนที่รับสัญญาณเข้ามาในเซลล์ประสาท กับส่วนที่ส่งสัญญาณประสาทออกจากเซลล์ไปยังเซลล์ประสาทตัวอื่นที่อยู่ถัดไปเรียกว่า Axon จุดสัมผัสระหว่างปลายของ Axon ที่จะส่งสัญญาณประสาทไปยัง Dendrite ของเซลล์ประสาท

ตัวถัดไปเป็นส่วนที่เรียกว่า Synapse ความจริงแล้วผิวของเซลล์ประสาททั้งสองตัวไม่ได้สัมผัสกันโดยตรงที่ Synapse แต่เป็นช่องว่างเล็ก ๆ ซึ่งการส่งสัญญาณผ่านไป ต้องอาศัยสื่อเคมีที่เรียกว่า Neurotransmitter ซึ่งปัจจุบันมีการค้นพบมากกว่า 50 ชนิด สื่อเคมีแต่ละตัวจะไปมีผลต่อเซลล์ตัวถัดไปได้ อย่างจำเพาะเจาะจง คล้ายกับลูกกุญแจที่จะสวมกับแม่กุญแจ และกระตุ้นเซลล์นั้นให้ส่งเป็นกระแสไฟฟ้าไปยังปลาย Axon ของเซลล์นั้น และกระตุ้นสื่อเคมีให้ส่งสัญญาณประสาทต่อไปเป็นทอด ๆ คล้าย ๆ กับการส่งไม่มีวังพัดให้คนถัดไปเรื่อย ๆ

สารสื่อประสาทที่หลังจากปลายของเซลล์ประสาทตัวหนึ่งไปยังอีกเซลล์หนึ่งมีผลได้ 2 แบบ คือ Excitatory effect คือกระตุ้น หรือ Inhibitory effect คือลดการตอบสนองต่อสัญญาณที่เข้ามา ขึ้นอยู่กับว่าสารสื่อประสาทนั้นไปจับกับ Receptor หรือตัวรับสื่อประสาทแบบไหน บทบาทของเซลล์ประสาทแต่ละตัวมีผลต่อการรับ การแปล และการส่งกระแสที่ขยับเคลื่อนที่ผ่านเข้ามา และในที่สุดมีผลต่อร่างกายและพฤติกรรมของบุคคลนั้น ดังนั้นการทำงานอย่างถูกต้องของสารสื่อประสาท หรือ Neurotransmitter

จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานอย่างเป็นปกติของสมอง

ระบบลิมบิก - วงจรสมองของการได้รับรางวัล

วงจรสมองที่เกี่ยวข้องกับการได้รับรางวัลหรือความสุขใจ อาจเรียกว่า Limbic reward system หรือ Dopamine reward system วงจรนี้อยู่ระหว่าง Ventral Tegmental Area (VTA) กับ Nucleus Accumbens สารเสพติดทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นฝิ่น กัญชา ยาบ้า หรือเหล้า บุหรี่ จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับ Limbic Reward System โดยการกระตุ้นให้หลั่งสารสื่อประสาท Dopamine ออกมาในบริเวณ Nucleus Accumbens หลังออกมาจาก จะมีความสุข และพอใจ นอกจากนี้ Dopamine ยังเกี่ยวกับเรื่องของความจำ การเรียนรู้ และการเคลื่อนไหวเพิ่มขึ้น

การศึกษาทั้งในสัตว์และในคน พบว่าถ้ากระตุ้นบริเวณของ Limbic Reward System แล้ว จะมีความสุข ความพึงพอใจ ทำให้อายการกระตุ้นให้เกิดความสุข ความพอใจเพิ่มขึ้นอีก จึงเป็นที่เชื่อกันจากนักวิจัยหลายท่านว่า Dopamine น่าจะเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดความสุข ความพึงพอใจ และเป็นสาเหตุของการเสพติดสารต่างๆ ที่มีผลมากระตุ้นการหลั่งของ Dopamine ใน Limbic Reward System

Dopamine ที่หลั่งออกมา บางส่วนจะไปจับกับตัวรับสื่อประสาท (Receptor) ส่วนที่มากเกินไปและอาจถูกย่อยสลายหรือแปรรูปไป บางส่วนจะถูกดูดกลับไปยังปลายประสาทเดิม เมื่อสาร Dopamine ได้ทำหน้าที่กระตุ้น Receptor ผ่านไปแล้ว และถูกดูดกลับไปยังปลายประสาทเดิม เซลล์ประสาทก็กลับสู่ภาวะเดิมที่เตรียมพร้อมสำหรับทำหน้าที่เดิมอีกครั้งหนึ่ง

สารกระตุ้นประสาทโดยเฉพาะ Meth-Amphetamine มีผลลบการการทำงานของสารสื่อประสาท Dopamine (Snyder 1986 , Cooper et al 1991) โดย 2 วิธี คือ

1. การกระตุ้นให้ปลายประสาทหลั่งสาร Dopamine ออกมาจากลิมบิก โดยการทำลายถุงเล็กๆ (Vesicle) ที่เป็นที่เก็บสาร Dopamine ทำให้มีการกระตุ้นที่ Receptor ของประสาทที่อยู่ถัดไปอย่างรุนแรง

2. ชัดขวางกระบวนการดูดกลับคืนของ Dopamine ที่หลั่งออกมาแล้วกลับไปยัง Vesicle เหมือนเดิม จึงมีปริมาณคงค้างอยู่ในบริเวณ Synapse มากและนาน จึงกระตุ้น Receptor ของเซลล์ประสาทถัดไปมากและนาน

การใช้ยาบ้าในระยะสั้นก็กระตุ้นสาร Dopamine ในสมองทำให้เพลิดเพลินใจและมีความสุข แต่เมื่อยามหมดฤทธิ์ก็กลับไปสู่สภาวะปรกติตามเดิม แต่ถ้าใช้ต่อเนื่องนาน ๆ ก็จะไปมีผลต่อ Limbic Reward System มีนักวิจัยหลายท่านได้พบการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์ประสาททั้งในสัตว์ทดลองและในคน ในสัตว์ทดลองมีหลักฐานชัดเจน แต่ในคนต้องพึ่งการศึกษาวินิจฉัยด้วยเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น PET Scan (Positron Emission Tomography) ประกอบเครื่องมืออื่น ๆ เช่น EEG เพื่อศึกษาลักษณะของคลื่นสมองในสภาวะที่มีการใช้ยาหรือหยุดยาเป็นระยะเวลาต่าง ๆ กันเป็นต้น

บทบาทของ Brain Imaging Technology ในการศึกษาผลของยาเสพติดต่อสมอง

เนื่องจากสมองเป็นอวัยวะที่ซับซ้อนมาก การศึกษาในอดีต ส่วนมากต้องอาศัยการศึกษาในสัตว์ทดลอง แต่ปัจจุบันมีเครื่องมือใหม่ ๆ เข้ามาช่วย เช่น PET Scan หรือ Positron Emission Tomography , MRI หรือ Magnetic resonance imaging , Phosphorus magnetic resonance spectroscopy, EEGs หรือ Electro encephalogram เครื่องตรวจคลื่นสมองและอื่น ๆ อาจใช้เครื่องมือ 2-3 ชนิดมาประกอบในการศึกษา ทำให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับพิษภัยของ ATS โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาบ้าที่มีผลต่อสมอง เช่น

1. การศึกษาของ Dr.Thomas Ernst และ Dr.Linda Chang at Harber - UCLA Medical Center,CA. พบสารเคมีที่ผิดปกติในผู้ป่วยที่ใช้ยาบ้า

ซึ่งความผิดปกติมากหรือน้อย จะสัมพันธ์กับปริมาณ ความถี่ และระยะเวลาที่ใช้ยา

นักวิจัยดังกล่าวใช้วิธีวัดสาร N-acetyl-aspartate (NAA) ซึ่งจะพบในบริเวณที่มีเซลล์ประสาทหนาแน่น หากเซลล์ประสาทถูกทำลายจะพบในปริมาณที่ลดลง เช่น ในโรคสมองเสื่อม (Alzheimer's Disease) สมองตายจากการขาดเลือด โรคลมชัก เป็นต้น ในคนที่ใช้ยาบ้าก็จะมีลักษณะเดียวกัน อันแสดงถึงว่าสารยาบ้าน่าจะทำให้เซลล์ประสาทถูกทำลายไป

นอกจากนี้คณะนักวิจัยยังวัดสาร Myo-inositol (MI) ซึ่งจะพบในภาวะที่เซลล์ถูกทำลาย แล้วร่างกายพยายามสร้าง Glial cell เข้ามาช่วยซ่อมแซม ในคนที่ใช้ยาบ้าจะพบภาวะที่มีการซ่อมแซม แสดงว่าเซลล์ประสาทถูกทำลาย

2. การศึกษาโดยวิธี Human imaging โดย Dr. Jean Lud Cadet ผู้อำนวยการของโครงการ Intramural Research Program, NIDA พบว่าปลายของเซลล์ประสาทโดยเฉพาะเซลล์ที่ผลิตสาร Dopamine จะถูกทำลายและคงสภาพนั้นอยู่เป็นเวลานานไม่น้อยกว่า 3 ปี แม้ผู้ติดยานั้นจะหยุดการใช้ยาไปแล้วก็ตาม สำหรับเซลล์ที่อยู่ในส่วนของสมองที่เรียกว่า Striatum จะมีลักษณะการถูกทำลายที่คล้ายกันในโรค Parkinson's Disease.

Dr. Cadet ยังเปิดเผยเพิ่มเติมว่า เมื่อทดลองในเซลล์สมองของหนูทดลอง พบว่า Meth-Amphetamine ไม่ได้ทำลายเฉพาะปลายของเซลล์ประสาทที่ผลิต Dopamine เท่านั้น หากแต่ยังฆ่าเซลล์อื่นในวงจรอื่นของสมองด้วย โดยขบวนการที่เรียกว่า Apoptosis ซึ่งเป็นวิธีการที่สมองทำลายเซลล์ที่ไม่แข็งแรง โดยจะเกิด DNA Fragmentation และ Disintegration of cell bodies.

มีการศึกษาเพิ่มเติมและพบว่า ขบวนการทำลายเซลล์สมองดังกล่าวจะเกิดในบริเวณ Striatum, Hippocampus, Frontal cortex, ของหนูทดลอง ซึ่งหากเกิดการทำลายในลักษณะเดียวกันในสมองของ ผู้ใช้ยา จะเกิดการเสียหายในเรื่อง ความจำ การเรียนรู้ การตัดสินใจ และเกิดการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ คล้ายกันในโรค Huntington Chorea

สืบเนื่องจากความรุนแรงของการแพร่ระบาดของยาบ้าในเยาวชน ทำให้มีการออกมาตรการด้านต่าง ๆ จากรัฐบาล ทั้งด้านกฎหมาย ด้านการปราบปราม แต่ดูเหมือนว่าปัญหายังไม่ลดลง ประกอบกับการรักษาทำได้ในขอบเขตที่จำกัด อีกทั้งมีโอกาสกลับไปติดซ้ำได้สูง (เพราะการติดยาเป็นโรคที่เกี่ยวเนื่องกับกาย จิต สังคม) ทำให้มีความพยายามจากผู้หวังดีต่อส่วนรวมหลายท่านเสนอให้มีการแก้กฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุขสามารถผลิตและจำหน่ายยาบ้าในราคาถูก โดยอยู่ในความควบคุมของแพทย์ โดยมองว่าเป็นการแทรกแซงราคาตลาด ทำให้ผู้ค้าไม่มีกำไร และหมดแรงจูงใจในการลักลอบค้า ปัญหายาบ้าจะลดลง

แนวคิดดังกล่าวข้างต้นอาจจะได้ผลก็ได้ แต่ก่อนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ คงต้องตอบคำถามต่อสังคมทุกระดับว่า

1. Meth-Amphetamine มีการศึกษาในสัตว์ทดลองและในคน มีหลักฐานชัดเจนว่ามีอันตรายต่อสมอง จะนำมาใช้รักษาโรคได้หรือไม่ ? องค์กรที่ควบคุมเรื่องยา เช่น อย. จะอนุญาตให้ใช้ได้หรือไม่ ?

2. มียาอื่นที่ใช้รักษาผู้ติดยาบ้าและมีอันตรายน้อยกว่าหรือไม่ ? (ตอบได้ว่า มี และทุกวันนี้ก็ใช้อยู่แล้ว)

3. การติดยาเป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับ กาย จิต สังคม การแก้ด้วยการลดราคาขายยาบ้า เป็นมาตรการด้านเศรษฐกิจสังคมด้านเดียว จะแน่ใจได้มากน้อยอย่างไรว่าจะประสบความสำเร็จได้จริง ?

4. ปัญหาการติดยามีการเปลี่ยนแปลงของตัวขาดลดเวลา เช่น จาก दिनเป็นเฮโรอิน แล้วเป็นสารระเหยและยาบ้า หากเราลดราคาขายยาบ้าลงมา ขาดแรงจูงใจต่อผู้ค้า ผู้ค้าอาจนำเสนอยาอี (Ecstasy) ซึ่งมีฤทธิ์รุนแรงกว่า ในราคาที่สูงกว่าได้หรือไม่ ? และหากยาอีมีขนาดแทนยาบ้า เราจะคิดแก้ปัญหาที่ต่อไปอย่างไร ?

5. หากในที่สุด เราอนุญาตให้แพทย์จ่ายยาบ้าแก่ผู้ป่วยในราคาถูก เราจะควบคุมปริมาณการจ่ายอย่างไร ? แพทย์มีความพยายามที่จะจ่ายน้อย ๆ ส่วนคนใช้ที่ติดยาบ้าคงจะหาวิธีที่จะซื้อหาก ๆ เพราะราคาถูกดี โดยคนใช้คงจะพยายามบอกว่าเป็นติดยา

ใช้วันละ 15 เม็ด แพทย์อาจจะต้องจ่ายเพียง 3-5 เม็ด หากไม่เพียงพอ ก็อาจต้องหาซื้อจากตลาดมืดอยู่ดี ซึ่งคงจะราคาถูกลง แต่ซื้อหามาใช้ในปริมาณเพิ่มขึ้นแล้วในที่สุด ก็จะไปสู่อันตรายต่อสมองของเยาวชนมากขึ้น และจะมีคนเป็นโรคจิตเพิ่มมากขึ้นหรือไม่ ?

- การวางนโยบายและแก้ปัญหาของประเทศชาติในด้านเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมา ล้วนแต่อาศัยผู้เชี่ยวชาญจำนวนมาก แต่ผลที่ปรากฏออกมาทำให้ประเทศชาติมีหนี้สิน และส่วนรวมมีความลำบาก เพราะมีความรู้แต่ขาดปัญญาหรือเพราะความประมาทหรือความโลภของบางพรรค บางพวก

- ผู้เขียนจึงอยากเสนอให้ผู้กำหนดนโยบายในเรื่องของยาเสพติดได้พิจารณาให้รอบคอบ อย่าให้ความหวังดีของท่านทำลายมันสมองของเยาวชนโดยไม่ได้ตั้งใจ และหากเป็นเช่นนั้นจริง ๆ ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบได้เหมือนเศรษฐกิจของประเทศชาติเวลานี้

Reference

1. Evidence for Long term Neurotoxicity Associated with MA. Use in Humans: Neuroimaging studies โดย Ernst et al. Neurology 2000; 54: 1344-1349.
2. MA induces apoptosis in immortalized neural cells โดย Cadet, J.L. et al Synapse 25: 176-184, 1997.
3. Null mutation of E-fos exacerbation of MA induced neurotoxicity J of neuroscience 19 (22): 10107-10115, 1999.
4. Recovery form MA induced long-term nigrostriatal dopaminergic deficits without substantia nigra all loss Brain Research, in press.
5. Treatment Improvement Protocol No.33 by CSAT, SAMHSA . USA.
6. NIDA Notes, Volume 15 , number 3 and 4.
7. Research Report series on Meth-Amphetamine abuse and Addition (Printed April, 1998.